

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Prima pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

stupeant et admirantur prelati ecclesie . unde tanta credentium
multitudo congregata sit in ecclesia non quidem per mundi
phos et potentes . h p piscatores paupes et simplices . nec pdis
catore rei magne . h annuntiatore crucifixi : Sicut at Jacobu et Jo
hannē filios zebedei . qui erant socii Symonis : Andream nō no
minat ut dicit Aug . qui tñ intelligit in ea nauī fuisse .
Tercio ponit solatio xpi ad Petz . Et ait ad Symonē ihus
noli timere : Ambro . dic et tu exi a me dñe qz pctoe sū . ut rñde
at tibi deus noli timere indulgēti dño pctm detegere . bonū em
est dñs et benignus : Ex hoc iaz hoies eris capies . i . ex hoc qd
factus est significat . qz hoies capies . vel ex hoc qz sic te hūiliasti
hēbis officiu capiedi hoies . hūilitas emz vtrius attractiua est .
Nota qz pncipatus ecclie collatus fuit btō Petro tripha rōne
i . rōne sue hūilitatē ut hic . dignū ē em ut illi aliis pñt . qz ne scī
unt in ptate extolli . i . Re . 20 . Nōne tu puulus esses in oculis
tuis caput in tribubz isrl factus es . Secdo datus est ei ecclie pñ
tipatus rōne astantis cōfessionis fidei Mat . 16 . cū dixisset tu es
xpus filius dei vni . rñdit ei dñs Tu es Petrus et sup hanc pe
traz edificabo eccliaz meā . et tibi dabo claues regni celoꝝ Ter
cio collatus est . sibi iste pncipatus rōne ardētis dilationis Jo
21 . tribz vicibz interrogauit eū xps . Symon iohānis amas me
qz rñdente tu scis dñe qz am ote . tribz vicibz dixit ei xps pasc
agnos meos Quarto ponit adhesio discipuloꝝ xpo . Et subdu
ctis . i . tradis : ad terraz nauibz relidis omnibz secuti sunt eum
Criso . Considera inquit fidez eoz obediētā . habētes eā p ma
nibz appetibile piscatōis opus . mādātū tñ dei nō distulerunt .
sed relidis omnibz seqbant . Vbi nota qz ex hoc magis seqbant
xpm . qz omnia relinquebant qz ex eo qz passu corpis immite
bant euz . ubi etiā attendendū qz potissime necessariū est flatē
ecclie . ut rez tpaliū sollicitudinē relinquāt . et omnez fugiant
auariciā . qz nō est ydoneus ecclie redoz . qui nō omnibz relidis
nudus nudam christi crucem sequitur ut dicit Hieronimus .

Quica quinta post penth . Seruonīs lūi prima pars

Non dico vobis quia nisi habūdauerit iusticia
vestr apulqz scribaruz et pharyseoꝝ . Mat . 5
Videm⁹ qz puen discētes literas cū edoati fue
rint pncipia et elemēta sciētiarū traduntur
doctozibz magrīs . ut in subtilioꝝibz instruant .
sub magisterio aut scribarum et pharyseorum fuit antiqu⁹ po

pulus. vbi didicit elementa legis. h̄ xp̄us cuius sapia excellit
omnē intellectū ad subtiliorē intelligētiā. et meliorē opationez
erudiuit nos. h̄m q̄ legit̄ in p̄nti euangelio. q̄d̄ in tres partes
diuidit̄ In. 1.º nāq̄ agit̄ de iusticia habūdātius obseruanda. in
sc̄da de iracundia districtius puniēda. ibi. audistis q̄ dictū est.
In tertia de cordia sollicitius facienda. ibi. Si ergo offers.

A Crita p̄mū dicit sic: Amē dico vobis: Remi. amē h̄
breus sermo est. et latine dicit̄ vere fidelit̄ siue fiat Et duabo ex
caulis hoc h̄mone vti d̄ns. et p̄pter duriciā eoz qui tardi erāt
ad credenduz. et p̄pter credentes vt p̄fundius attenderent que
sequunt̄. expediebat at̄ hoc loco vti isto h̄mone. q̄ rem inco sue
tam dicitur erat. credebat em̄ sufficere iusticia scribaz. et phari
seoz ad salutē. et ipse dicit q̄ nō sufficit. vñ subdit vere et fide
ter et ita est: Dico vob̄ q̄ nisi habūdauerit iusticia v̄ra. nisi i
usticia v̄ra fuerit maioris p̄fectionis: plusq̄ scribaz: legis iusti
ciaz doctū et interpretantū. et phēoz qui singulari obhuatōne
iusticie legalis erant discreti ab aliis: nō intrabitis in regnū ce
loz: p̄ iusticiā em̄ legis nullus intrare poterit regnū celoꝝ. vt
dicit̄ Heb. 7. Nihil em̄ ad p̄fectū adduxit lex. introductio vero
fit melioris legis. p̄ quā primam⁹ ad d̄nm **B** Nota q̄
iusticia legis nō potuit saluare obhuatores. primo q̄ fuit iusti
cia humana. opus aut̄ humanū aditū regni celestis. appire nō
potest Deu. 9. Sc̄to q̄ nō p̄pter iusticiā tuā d̄ns deus tuus de
derit tibi terrā hanc optimā in possessionē. Et hoc iō q̄ omnis
humana iusticia peccato comquinata est Isa. 64. quasi pannus
menstruatus omnes iusticie nostre. Oportuit igit̄ habundatorē
reperiri iusticiaz. in qua saluaremur. et hec fuit iusticia ihesu xp̄i.
qui factus est nobis iusticia a deo n̄ cuius sanguine iustificati su
mus. Secundo iusticia legis obseruatores suos saluare non po
tuit. quia erat imperfecta. neminē em̄ ad perfectum deduxit lex.
Debre. 7. et hoc iō q̄ phibeat manū. h̄ nō animū. opus ma
lum h̄ nō cor. p̄pter q̄d̄ Gal. 2. dicit̄. Nō iustificat̄ h̄ ex opibus
legis vñ merito nullus in ea saluabat̄ q̄ salus n̄ra interior ē in
mente et cordis. q̄ p̄mo iustificari oz. beati nāq̄ mūdo corde qm̄
ip̄i deū videbāt Tercō iusticia legis fuit timoris. vñ Aug. bre
uis inq̄ est d̄fia inter antiquā et nouā legē. q̄ illa timoris. hec
vero dilectōis. vñ illa saluare nō potuit q̄ timor refugit salua
torē. q̄ p̄figuratū fuit in datione ip̄ius legis. qm̄ timor p̄teriti
nouerunt vltim⁹ accedere ad montē filiū israhel. debet igit̄ iusti
cia regni celestis ēē habundantior in caritate. Aug. 83. q. 72.
p̄cepta legis p̄ caritatē impleta sūt. que p̄ timorē non poterant

Sermo

Quarto iusticias legis tpale p̄m̄ium exp̄ctabat. Isa. 1. Si vo-
lueritis et audieritis me. bona terre comedetis. vñ obſuatores
eius nescierūt sacramēta dei. nec verā sperauerūt mercedē iusti-
cie. vt dicitur Sap. secundo conuerterunt enim fructuz iusticie
dulcē in absinthiuz terrene voluptatis. vt dicit Xanos. ser. 10.
Et ideo nō mirum si p̄uati sunt eterno regno. Oportet igitur
p̄pter habuuantius premium facere iusticiam regni celestis. qd̄
regnū oculis nō vidit. nec auris audiuit. nec in cor hōis ascen-
dit. Quinto iusticia phariseorū erat vana. qz in sua iusticia que-
rebant laudem hominū. Jeiumum em̄ orationem et elemosinā
faciebant. vt viderentur ab hominibus. vnde non mirum si in
hac iusticia non sunt saluati. quia receperunt mercedem suā. Sz
dicitur his qui volunt consequi celeste regnū. Mat. 5. Atten-
dite ne iusticiā vestram faciatis coraz hominibz vt videamī ab
eis. Sexto iusticia phariseorū erat p̄sumptuosa. contēnebant em̄
proximos. et seip̄os exaltabant in corde. vnde murmurabant
de peccatoribus. et quidem eorū ante deum orans dicebat Gra-
cias ago tibi domine. quia nō sum sicut ceteri homines. Lu. 18.
iusticiā autē qua acquirūt celeste regnū. oportet esse cum humili-
tate. prouer. 16. melius est pax cum iusticia q̄ multī fructus iuz
iniquitate. Septimo iusticia phariseorū erat seuera lex em̄ talio-
nis erat. Exo. 21. reddet animā pro anima. oculum pro oculo.
dentem pro dente &c. vnde nō miruz si hęc iusticia celeste regnū
non aperuit. qui vindictam sic exp̄tebat. oportet igit iusticiā
esse habundantiorē p̄ concomitantē misericordiaz. qui aperit re-
gnū dei Proū. 21. iniam q̄ sequitur et iusticiā. inuenit vitā &
gloriam &c.

Secunda pars.

Secundo tūz dicitur. Audistis &c. ostendit quomodo
ira districte puniatur. et duo facit. Primo em̄ decla-
rat quid lex antiq̄ua phibuerit: Audistis quia dicitur
est antiquis: antiquiores appellat obſuatores vete-
ris legis. qui a vetustate pcti primi pentis eos liberare nō po-
tuit. donec p̄ grām legis noue mediatore xpo renouati sumus
nouū hōiem. Col. 3. Expoliantes vos veterem hōiem. cū actibz
suis et induentes nouū. qui renouat in agnōcōe dei s̄m ymagi-
nem eius qui creauit euz: Nō occides: hoc p̄ceptū ponit Exo-
20. et est s̄m p̄ceptū scde tabule de his que p̄tinent ad primū
p̄m̄ū tñ est inter p̄cepta negatiua. Nota s̄m Aug. de ci. dei. qz
hoc p̄cepto non phibetur eradicatio vilgurti. aut occisio ani-
malium irrōnabiliū. quozum vita et mors iustissima creatoris
ordinatōe n̄ris visibz subdit. vt legitur. Gen. 19. Sed isto dei